

FEV₁/ FEV₆-mätning med COPD6-mätare

Enligt Socialstyrelsens rekommendation bör hälso- och sjukvården erbjuda FEV₁/FEV₆-mätning ("minispirometer") som inledande utredning till personer med misstänkt KOL och som röker eller har rökt (prioritet 2).

FEV₁/FEV₆-mätning (Forcerad Expiratorisk Volym under 1 sekund respektive 6 sekunder) är enkelt att genomföra, och mätningen ska vara vägledande för fortsatt undersökning eller åtgärd. Mätmetoden används enbart i screeningsyfte och inte som diagnostisk metod. Mätning av lungfunktionen med dynamisk spirometri är en förutsättning för diagnos och för fortsatt korrekt omhändertagande vid KOL.

Minispirometern tar hänsyn till ålder, kön och längd innan den gör uträkningen. Det är viktigt att engångs bakterie- och virusfilter (obs ej papp- eller plaströr) används. Det behövs två stycken AAA, 1.5 V batterier.

Så här används mätaren

Förberedelse:

1. Instruera patienten att fylla lungorna maximalt och blåsa ut tills det piper i mätaren.
2. Patienten får inte hålla för öppningen bakom turbinen, det ger falska värden!
3. Rikta patienten bort från dig mot en avtorkningsbar yta.
4. Slå på mätaren.
5. Ange personens ålder med hjälp av pilknapparna. Bekräfta med Enter-knapp.
6. Ange längd. Använd pilknapparna. Bekräfta med Enter-knapp.
7. Ange kön. Använd pilknapparna och bekräfta med Enter-knappen.

Utförande av testet

1. Sätt i ett engångsfiltermunstycke, till exempel det blå bakterie- och virusfiltret. Inga papp- eller plastrullar får användas!
2. Personen ska sitta med rak rygg med lätt lyft haka.
3. Se till att utblåsningshålet på FEV₁/FEV₆-mätarens baksida hålls fri.
4. Personen andas in maximalt.
5. Håller andan tills munstycket är innanför tänderna och slutit väl om med läpparna.
6. Hård och kraftig utblåsning i 6 sekunder – tills två pipjud hörs.
7. Blås sammanlagt tre godkända blås.

Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen
 Webbplats: www.viss.nu
 E-post: viss.hsf@regionstockholm.se

Läs av resultat:

1. Tryck mittenpil för att visa senaste samt bästa värdet.
2. Tryck pil upp så presenteras bästa värdet av FEV₆, kvoten FEV₁/FEV₆, lungålder (används inte) samt FEV₁ i liter och procent av förväntat.
3. Färgen runt resultatfönstret indikerar om utblåset är normalt eller inte beroende på vilken färg som pilarna i fönstret pekar mot (grön till röd).
4. Ett icke godkänt blås får ett utropstecken efter siffrorna i högra kanten.
5. Om mätaren stänger av sig, sätt igång genom att trycka på ON-knapp. Håll sedan in den grå mittenknappen i några sekunder. Då visar mätaren det bästa resultatet från senaste mätningen.

Efter testet:

1. Rengör mätarens fram- och baksida med ytdesinfektionsmedel efter varje patient.
2. Torka av kringliggande ytor.
3. Dokumentera värdena FEV₁/FEV₆ och FEV₁ % av förväntat värde, t.ex. i journalmallen "Andningsvägar" eller skapa en mätvärdestabell:

Term	Mätvärde	Kommentar	Enhet	Villkor
Längd			cm	mellan 10 och 250
Vikt			kg	mellan 0 och 500
Midjemått			cm	
Pulsfrekvens			slag/min	
Blodtryck systoliskt - övre			mmHg	
Blodtryck diastoliskt - nedre			mmHg	
Andningsfrekvens			andetag/min.	
Saturation			%	
PEF			l/min	
Kroppstemperatur			°C	mellan 25 och 45
FEV ₁ /FEV ₆ , förenklad lungfunktionsmätning	Lägre än normalt (lägre än 0,73)			
FEV ₁ (% av förväntat värde), förenklad lungfunktionsm...	lägre än normalt (79% eller lägre)			

resultat av mätning av lungfunktion redovisat med kvoten FEV₁/FEV₆. Mätningen används vid :

Dokument framtaget av:

Kunskapsteam Lung- och allergisjukdomar, Akademiskt primärvårdscentrum, Region Stockholm
 Dokumentet är en bilaga till vårdprogram [KOL - Kroniskt obstruktiv lungsjukdom](#) på viss.nu